

SIMSON, VERLIEZER OF WINNAAR?

Copyright © H. Bouter
Omslagontwerp: Boland BNO Visual Forces
Druk: Offsetdrukkerij Van der Perk B.V., Nieuw-Lekkerland

Eerste editie 1996 Uitgeverij Medema, Vaassen
Tweede, herziene druk 2003 Boeken om de Bijbel, Gouda
Distributie: Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn

ISBN 90-70926-19-9
NUGI 632

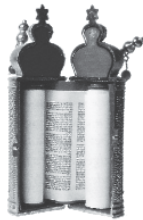
Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HUGO BOUTER

SIMSON,
VERLIEZER OF WINNAAR?

Simson als type van Christus

Boeken om de Bijbel
Gouda

*'Maar de Engel des HEREN zeide tot hem:
Waarom vraagt gij toch naar mijn naam?
Immers, die is wonderbaar'.*

Richteren 13:18

*'Zij zal een Zoon baren en gij zult Hem de naam Jezus geven.
Want Hij is het, die Zijn volk zal redden van hun zonden.
Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden hetgeen
de Here door de profeet gesproken heeft, toen hij zeide:
Zie, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren,
en men zal Hem de naam Immanuël geven,
hetgeen betekent: God met ons'.*

Matteüs 1:21-23

INHOUD

WOORD VOORAF	7
1. DE BELOOFDE VERLOSSER	9
- Simson en de Filistijnen	9
- De geboorte van de verlosser	10
- Overzicht van Simsons leven	12
2. HET GEHEIM VAN DE NAZIREEËR	15
- Simson als richter van Israël	15
- Simson, Samuël en Johannes de dooper	17
- De ware Nazireeër	19
3. ZIJN NAAM IS WONDERBAAR	21
- God met ons	21
- Men noemt Zijn Naam Wonderlijk	22
- Toen deed Hij een wonder	23
4. SPIJZE GING UIT VAN DE ETER, EN ZOETIGHEID VAN DE STERKE	27
- Sterker dan de leeuw	27
- Drie belangrijke lessen	28
- Het geheim van Christus' kruis en opstanding	30

5. DE BRON VAN DE ROEPENDE	33
- Simsons strijd met de Filistijnen	33
- Wonen in de rots	34
- Water uit de rots	36
6. DE STERKE EN DE STERKERE	39
- De sterke stad Gaza	39
- De berg die tegenover Hebron ligt	41
- De poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen	42
7. VERTEL MIJ TOCH WAARDOOR UW KRACHT ZO GROOT IS?	43
- Simson en Delila	43
- Het raadsel onthuld	45
- Het geheim van onze geestelijke kracht	46
8. DE STERVENDE OVERWINNAAR	49
- Simsons levenseinde	49
- Simson en Christus	51
BIBLIOGRAFIE	55

WOORD VOORAF

Velen kennen Simson alleen als een krachtpatser, of als een dramatische figuur in zijn relatie met Delila. Vaak zijn dit vertekende beelden van de Bijbelse gegevens. Dat er ook heel andere lijnen te trekken zijn, is helaas veelal onbekend. Simson als type van Christus....hoe is dat mogelijk? Toch is het mijn stellige overtuiging dat dit werkelijk zo is en het is dan ook mijn bedoeling om in deze Bijbelstudies over Richteren 13-16 alle aandacht op Hem te laten vallen.

Er loopt in de Schrift een duidelijke lijn van Simson naar David en vervolgens naar Christus als de grote Verlosser van Zijn volk. En achter de Filistijnen, Simsons aartsvijanden, ontwaren wij de macht van de satan, Gods grote tegenstander. Want de Filistijnen waren afgodendienaars; zij vereerden demonische machten. Zoals Simson hun om zo te zeggen de nek brak (vgl. Richt. 15:8), heeft Christus getriomfeerd over Zijn machtige vijand – reeds tijdens Zijn leven, maar bovenal op het kruis van Golgotha.

Naast deze belangrijke profetische lessen uit het leven van Simson hopen wij ook praktische lessen te trekken voor ons eigen leven als christenen. Want Simson was vanaf zijn geboorte een *nazireeër*, d.i. iemand die speciaal aan de dienst van de Here was gewijd. Zo dient ook ons leven als christenen volkomen aan God toegewijd te zijn. Als nieuwtestamentische gelovigen hebben wij ook 'een geest (of: Geest) van kracht' ontvangen (2 Tim. 1:7), niet om allerlei krachttoeren of tekenen en wonderen te verrichten, maar om door de kracht van de Geest

als vernieuwde, geestelijke mensen te leven en te wandelen tot eer van God. In dit opzicht is Simson natuurlijk ook een waar-schuwend voorbeeld, want de sterke held die de leeuw over-won en de stadspoort van Gaza op zijn schouders wegdroeg, kon zijn geest niet beheersen. Hij verbrak wel de banden van zijn vijanden, maar niet de boeien van zijn eigen lusten.

Er zijn naast het verbreken van de boeien van de mannen van Juda (15:14) en die van Delila (16:4vv.) nog zeven andere heldendaden aan te wijzen in het leven van Simson en het is misschien goed ze ter inleiding alvast te noemen:

- (1) Het verslaan van de brullende leeuw (14:5vv.).
- (2) Het verslaan van dertig Filistijnen te Askelon (14:19).
- (3) Het vernietigen van de oogst van de Filistijnen (15:3-5).
- (4) De zware slag die hij de Filistijnen toebracht omdat zij zijn vrouw en haar vader met vuur hadden verbrand (15:7-8).
- (5) Het doden van duizend man met een ezelskaak bij Lechi (15:15).
- (6) Het wegdragen van de stadspoort van Gaza (16:3).
- (7) Het doden van ongeveer drieduizend mannen en vrouwen in zijn sterven (16:23vv.).

Laat het voorbeeld van Simson ons mogen inspireren om in het conflict met de vijand 'met alle kracht bekrachtigd te worden' naar de macht van de heerlijkheid van onze Heer, 'tot alle volharding en geduld' (Kol. 1:11).

Bij deze tweede druk heb ik dankbaar gebruikgemaakt van de suggesties van een lezer, de heer Maurits Tompot te Gouda.

Gouda, voorjaar 2003

1

DE BELOOFDE VERLOSSER

Richteren 13:5

Dit eerste hoofdstuk vormt een korte inleiding tot het leven en de dienst van Simson. Richteren 13 tot 16 staan duidelijk in het teken van het grote conflict met de Filistijnen. Van Simson loopt er een lijn naar David en uiteindelijk naar Christus, de ware Verlosser.

Simson en de Filistijnen

Bij de aankondiging van de wonderbare geboorte van Simson zei de Engel des HEREN tegen de vrouw van Manoach (haar naam wordt niet genoemd), dat de zoon die zij zou baren *een begin* zou maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen. Het is treffend te zien hoe nauwkeurig Gods Woord is, zelfs tot in de kleinste details.

Allereerst zien wij hier dat *de Filistijnen* in die dagen de grootste vijand van de Israëlieten waren; zij vormden in feite een bezettende macht (vgl. 10:7; 14:4 en 15:11). Veelzeggend is ook de opmerking aan het slot van Richteren 15, waarin wordt vermeld dat Simson het volk Israël twintig jaar richtte *in de dagen der Filistijnen* (15:20). Tegen deze formidabele tegenstander moesten ook achtereenvolgens Samuël, Saul en David het opnemen, zoals blijkt uit de boeken 1 en 2 Samuël.

In de tweede plaats valt op dat Simson slechts *een begin* zou maken met Israëls verlossing uit de macht der Filistijnen. De

uiteindelijke verlossing uit de macht van deze aartsvijand was niet het werk van een richter, maar dat van *koning David*, de man naar Gods hart (2 Sam. 5:17-25; 8:1). Simsons optreden gaf slechts een eerste aanzet tot Israëls verlossing. Deze taak zou uiteindelijk worden bekroond door de overwinningen van David, die meer nog dan Simson een type was van de Messias, de grote Verlosser van Gods volk. Het is interessant dat de schrijver van Hebreëen zowel Simson als David in hetzelfde rijtje van geloofshelden plaatst (Hebr. 11:32).

Voor ons als nieuwtestamentische gelovigen is de zinspelning duidelijk genoeg: de lijn loopt van Simson naar David en vervolgens naar Christus, de grote Zoon van David. Alleen *Hij* kon de verlossing werkelijk *voltooien*. In dit boekje willen wij dan ook alle aandacht op Hem laten vallen als de grote Redder van Zijn volk. En achter de Filistijnen, die de afgoden dienden (de boze geesten, 1 Kor. 10:20), ontwaren wij de macht van de satan, Gods grote tegenstander. Christus heeft over hem glorieus getriomfeerd.

Het boek Richteren vermeldt verder nog een overwinning van Samgar op de Filistijnen. Hij versloeg hen met een ossenstok, zeshonderd man (3:31). Dit lijkt een beetje op Simsons strijd in Richteren 15, waarbij hij met een ezelskaak (ook een verachtelijk wapen) maar liefst duizend man dood sloeg (15:15). Volgens 1 Samuël 13:19-22 lieten de Filistijnen niet toe dat de Hebreëen zwaarden of speren maakten. Zo zwaar drukte het Filistijnse juk op hen in de dagen van Saul, en dat zal ten tijde van Simson niet veel anders zijn geweest.

De geboorte van de verlosser

Een ander belangrijk punt is dat de geboorte, het leven en het optreden van Simson een daad was van *Gods soevereine genade*. De Israëlieten hadden er niet om *gevraagd*, en ze hadden het ook niet *verdiend*. Wij lezen in Richteren 13 geen woord van berouw over het kwaad dat ze hadden bedreven en dat de Here God

aanleiding had gegeven om hen over te geven in de macht der Filistijnen, in totaal veertig jaar lang, tot in de dagen van Samuël (13:1; 15:20; 1 Sam. 7:2vv.). Met de uitdrukking ‘wat kwaad is in de ogen des HEREN’ wordt bedoeld de zonde van *afgoderij*. De Israëlieten dienden de afgoden van de omringende volken, en er was geen sprake van bekering tot de levende en waarachtige God. Er was géén gezamenlijk gebed om verlossing uit de macht van de vijand, géén verootmoediging voor Gods aangezicht – zoals bij eerdere gelegenheden toen de Israëlieten in nood verkeerden en tot God riepen (3:9,15; 4:3; 6:7; 10:10vv.).

Toch gaf God een verlosser, hoewel Hij Zijn volk veertig jaar lang (dit getal staat in de Bijbel meestal voor een complete periode van beproeving) overgaf in de macht van de tegenstander. Het was pure genade van God, zoals ook de zending van Zijn Zoon een daad van pure genade was na al het falen van de eerste mens. Dit kon alleen voortvloeien uit Gods grote goedertierenheid en barmhartigheid. God dacht aan Zijn volk; Hij had medelijden met hen en Hij zag naar hen om. In Manoach en zijn vrouw zien wij een ‘gelovig overblijfsel’, zoals dat er ook was ten tijde van de komst van Christus tot Zijn volk (zie de eerste hoofdstukken van het Lucasevangelie). Zij verlangden er wel naar de Here te dienen en Hem te eren. Manoach bracht dan ook een brandoffer en een spijsoffer en offerde dit op een rotsaltaar aan de Here (13:19-20).

In dit gelovige gezin werd Simson geboren, uit ouders die een persoonlijke ontmoeting met de Here God hadden gehad: de Engel des Heren verscheen aan hen beiden (13:21-22). En Simson was van de moederschoot af aan God gewijd, geheel afgezonderd voor Zijn dienst. Vanaf zijn geboorte was hij een nazireeër Gods (13:5). In hoofdstuk 2 zullen wij dit begrip ‘nazireeër’ (dat betekent ‘gewijde’) nader bezien. Simson was het instrument dat God ging gebruiken voor de verlossing van Zijn volk. Zodra de Geest des Heren hem aangreep, was hij onoverwinnelijk – een indrukwekkend kanaal van Goddelijke, bovennatuurlijke kracht.

Overzicht van Simsons leven

Richteren 13 beschrijft zijn geboorte en zijn jeugd, Richteren 14 zijn huwelijk en raadsel, dat aanleiding gaf tot een eerste confrontatie met de Filistijnen. In Richteren 15 bereikte Simsons strijd met de Filistijnen een voorlopig hoogtepunt. Hij sloeg hun de ruggegraat stuk, een zware slag, nadat hij eerst de oogst van de Filistijnen had vernietigd. En toen de mannen van Juda hem als een gevangene wilden uitleveren, sloeg hij met een kaakbeen nog eens duizend man van de Filistijnen dood. Dit hoofdstuk eindigt met de afsluitende opmerking dat hij Israël twintig jaar richtte (15:20).

Hoofdstuk 16 beschrijft vervolgens Simsons val en levens-einde. Dit hoofdstuk heeft het karakter van een aanhangsel, maar het vertoont ook parallellen met de hoofdstukken 14 en 15. Zo was er twee keer een geheim in Simsons leven, dat hij op aandringen van een vrouw moest prijsgeven. Tweemaal vinden wij ook een gebed van Simson. Het ging helaas snel bergafwaarts met de richter van Israël, niet alleen in morele en geestelijke zin, maar ook zelfs in letterlijk opzicht (16:1,4). Hij eindigde zijn leven in de gevangenis van Gaza, waar hij geboeid met twee koperen ketenen slavenarbeid moest verrichten. Nadat Delila (deze naam betekent 'behaagziek') hem had beroofd van zijn morele en geestelijke kracht als nazireeër en van het teken van zijn toewijding aan God (zijn lange haar), verloor hij ook zijn uiterlijke kracht, zijn vrijheid en zelfs zijn gezichtsvermogen.

Dit droevige einde werd echter goedge maakt door het feit dat God hem nog éénmaal sterk maakte. Simson boog zich met kracht tussen de beide middelste zuilen waarop de tempel van Dagon rustte, zodat het gebouw instortte boven de aanwezigen (ongeveer drieduizend mannen en vrouwen). Zo waren de doden die hij in zijn sterven gedood heeft, talrijker dan die hij in zijn leven gedood had. Bovendien werd hij niet begraven in het land van de vijand, maar in het familiegraf, het graf van zijn vader Manoach (deze naam betekent 'rust') (16:30-31).

Tenslotte moeten wij nog wijzen op een groot verschil tussen Simsons optreden en dat van eerdere richters die Israël richtten. Simson stond namelijk helemaal alléén. Zoals een Antipas stond hij op een gegeven moment zelfs helemaal alleen tegenover zijn volksgenoten (15:11-13; vgl. Openb. 2:13). Dit was in eerdere geschiedenissen in het boek Richteren heel anders geweest. De richters hadden altijd medestrijders, zelfs al werd hun aantal soms gereduceerd om God alleen de eer te geven voor de overwinning (vgl. Richt. 7:2). Simson had echter geen helpers in zijn strijd tegen de Filistijnen. De Israëlieten berustten in hun lot en schaarden zich niet aan de zijde van hun bevrijder.

Hoewel Simson vaak persoonlijke motieven had voor zijn strijd (zoals vergelding of wraakneming), was Gods kracht in en door hem werkzaam, opvallend en onloochenbaar. Dit maakte hem temidden van het algehele verval onder Gods volk tot een uniek werktuig van de Geest van God. Zoals Simson door zijn eigen volksgenoten tenslotte geboeid werd overgeleverd aan de bezettende Filistijnen, werd de Here Jezus eveneens door mensen van Zijn eigen volk geboeid overgeleverd aan de bezettende Romeinen. Hierin is hij een type van de ware Verlosser die – zelfs verlaten door Zijn discipelen – de strijd ook geheel alleen moest strijden.

HET GEHEIM VAN DE NAZIREEËR

Richteren 13:5

In dit hoofdstuk staan wij vooral stil bij Simsons nazireeërschap, dat een sterk argument is om hem als een type van Christus te beschouwen. Zijn permanente toewijding aan God zien wij weerspiegeld in het leven van Samuël en van Johannes de dooper, maar bovenal in dat van Christus Zelf.

Simson als richter van Israël

Hoewel Simson in zijn persoonlijk leven ernstig faalde, en daardoor het lage morele peil weerspiegelde dat het volk van God in die dagen kenmerkte, is hij in andere opzichten een duidelijk beeld van de Messias. De Hebreeënbrieff schaaft hem niet voor niets onder de *geloofshelden*, die in de oorlog *sterk* werden en legers van vreemden op de vlucht dreven (Hebr. 11:32-34). Wij vinden in Richteren 13 een aantal punten die deze parallel met onze Here Jezus Christus, de grote Verlosser van Zijn volk, bevestigen.

Het feit dat Simson als richter (of: rechter) werd geroepen om een begin te maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen, is al een eerste aanwijzing hiervoor. De helden die het volk telkens weer verlost van de onderdrukking van hun vijanden, waren voorlopers van de komende koning, die Israël definitief zou bevrijden van de tegenstanders – denk aan koning David! In die dagen was er nog geen koning

in Israël, zoals het slotvers van het boek Richteren beklemtoont. De Israëlieten moesten het stellen met de heerschappij en de rechtspraak van de richters.

Simson heeft Israël twintig jaar gericht en hij deed dat als een éénling. Niemand hielp hem, zijn eigen volksgenoten waren zelfs tegen hem (15:11). Dit vormt een groot contrast met het begin van de richterentijd, toen de richters vaak legeraanvoerders waren die het volk lieten delen in de overwinning. Het betekent dat de kracht om Israël te verlossen nu in één persoon werd geconcentreerd, ook in heel letterlijke zin! Dat maakt Simson, de twaalfde en laatste richter die in dit boek wordt beschreven, eveneens tot een beeld van Christus, die immers verworpen werd door de Zijnen en de verlossing van Zijn volk geheel alléén tot stand bracht.

Simson kwam voort uit de stam Dan, en die naam betekent *rechter*. De laatste woorden van Jakob aan het adres van zijn vijfde zoon vormen hierop een zinspeling: 'Dan zal zijn volk *richten* als een der stammen Israëls' (Gen. 49:16; vgl. 30:6). De wijze waarop Dan zichzelf recht verschaftte, bleek soms uiterst bedenkelijk te zijn (zie Richt. 18). Dit laten wij nu verder buiten beschouwing. Het rechterlijk ambt zèlf was goed en wees uiteindelijk heen naar de heerschappij van Hem, die door de profeet Micha 'de Richter Israëls' wordt genoemd, Wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid (Mi. 4:14-5:1). Als zodanig zal Hij straks ook verschijnen en Zijn volk verlossen van alle vijanden. Hij zal alle dingen *rechtzetten*.

Simsons naamgeving wijst ook in deze richting, want zijn eigen naam betekent: 'als de zon', of 'zonneman'. Met zijn komst brak er om zo te zeggen een nieuwe dag aan voor Gods volk. Hij is in dit opzicht een type van Christus als de Zon der gerechtigheid (Mal. 4:2). Wanneer Hij verschijnt, breekt er een morgen zonder wolken aan voor Israël én voor de wereld (2 Sam. 23:3-4). Christus is het grote Licht, dat heerst over de dag. Zijn heerschappij betekent overigens louter zegen voor degenen die Hem vrezen, want zij mogen nu al Zijn licht laten zien in een donkere wereld. Bovendien zullen zij delen in Zijn

koninklijke heerschappij over de aarde. Het beeld van de opgaande zon is ook op hen van toepassing, zoals het lied van Debora reeds aangeeft: 'Maar die Hem liefhebben zijn *als de opgaande zon* in haar kracht' (5:31). Het Nieuwe Testament bevestigt dit. De Heer Zelf zei tegen Zijn discipelen: 'Dan zullen de rechtvaardigen stralen *als de zon* in het koninkrijk van hun Vader' (Matt. 13:43).

Simson, Samuël en Johannes de dooper

Als wij nu weer teruggaan naar Richteren 13, dan zien wij nog enkele andere punten van overeenstemming tussen Simson en Christus Zelf als de Heiland van Zijn volk, de ware Nazireeër van God*. Allereerst was daar de bijzondere *geboorte* van de redder. De vrouw van Manoach was tot die tijd onvruchtbaar, maar de Engel des Heren bracht haar de blijde boodschap dat zij zwanger zou worden en een zoon zou baren. Simsons geboorte was te danken aan een bijzonder ingrijpen van Gods kant, zoals dat trouwens ook plaatsvond bij de geboorte van Samuël uit de onvruchtbare Hanna, en die van Johannes de dooper uit de onvruchtbare Elisabeth.

Natuurlijk was de geboorte van de Here Jezus uit de maagd Maria volstrekt uniek. Geen enkele menselijke verlosser is te vergelijken met Christus Zelf, maar wij trekken voorzichtig enkele parallellen. Zoals het Heilige dat uit Maria werd geboren (Luc. 1:35), de ware Nazireeër was, Wiens hele leven aan God was toegewijd, was ook Simson van de moederschoot af tot de dag van zijn dood 'een nazireeër Gods'. Een *nazireeër* was een 'gewijde', iemand die volgens bijzondere voorschriften voor de dienst van God was afgezonderd. Maar het valt hier op dat het

---

* Een nazireeër is iets anders dan een Nazarener of Nazoreeër, d.i. iemand uit Nazareth (Matt. 2:23). Mogelijk is de laatste term afgeleid van het Hebr. woord voor 'spruit' of 'scheut' (vgl. Jes. 11:1). Dat is overigens ook een aanduiding van de Messias.

ging om een *permanent* nazireeërschap, terwijl de nazireeërgelofte van Numeri 6 een *tijdelijk* karakter droeg. God maakte in het geval van Simson dus aanspraak op het héle leven van Zijn dienstknecht. Zoals wij zingen: 'Ziel en geest en lichaam, Heer, leg ik op uw altaar neer'.

Het is zeker niet toevallig dat wij ditzelfde permanente nazireeërschap ook aantreffen bij Samuël en bij Johannes de dooper, die beiden 'voorlopers' waren, resp. van Israëls eerste koning en van de grote Koning Zelf. Want de diep bedroefde Hanna deed de gelofte dat zij haar zoon voor zijn gehele leven aan de Here zou geven en er geen scheermes op zijn hoofd zou komen (1 Sam. 1:11). En bij de aankondiging van de geboorte van Johannes de dooper door de engel Gabriël lezen wij dat het kind al *van de moederschoot af* zou worden vervuld met de Heilige Geest en geen wijn en sterke drank zou drinken (Luc. 1:15).

Hiermee zijn tevens twee specifieke kenmerken van het nazireeërschap genoemd: het dragen van lang haar, en het zich onthouden van wijn en sterke drank. Deze kenmerken komen wij bij Simson ook tegen. Het lange haar van Simson, een teken van zijn totale afhankelijkheid van God (vgl. 1 Kor. 11:15; Openb. 9:8), is natuurlijk bekend genoeg. Zijn reusachtige kracht hing daarmee samen (16:17). Maar het verbod van wijn of bedwelmende drank wordt wel degelijk ook genoemd tegenover Manoach en zijn vrouw. Het wordt zelfs extra beklemtoond als een voorschrift *voor de moeder* van de nazireeër: 'Dus neem u in acht en drink geen wijn of bedwelmende drank en eet niets onreins' (13:4,7,14). Het gedrag van ouders is van grote vormende waarde voor hun kinderen. Interessant is dat de vrouw niets onreins mocht *eten*. Dit vinden wij zo niet in de voorschriften voor de nazireeërgelofte in Numeri 6, waar juist beklemtoond wordt dat de nazireeër niets onreins mocht *aanraken* (nl. geen dood lichaam). Voor een strijder als Simson zou dit laatste vermoedelijk teveel beperkingen hebben opgelegd.

De ware Nazireeër

Dit zijn dus volgens het boek Numeri de drie specifieke kenmerken van de nazireeër, de aan God gewijde gelovige: volkomen afhankelijkheid van God, nuchterheid en waakzaamheid (vgl. 1 Thess. 5:5vv.), en heiligheid en reinheid in een onreine wereld. Zijn deze kenmerken te zien in ons leven? Het gaat in feite om de kenmerken van het leven van Christus Zélf. Vertonen wij het beeld van Christus, die geheel en al aan Zijn God en Vader was toegewijd? Het is in onze tijd misschien belangrijker dan ooit tevoren om de karaktertrekken van een nazireeër te vertonen en op die manier een kanaal van Gods kracht te zijn.

Vervolgens zien wij hoe de Engel des Heren, de Man Gods (13:6,8), Manoach en zijn vrouw verliet: Hij voer op in de vlam die van het altaar omhoog steeg naar de hemel (13:20; vgl. 6:21). Gods genadig handelen met Zijn volk was steeds gegrond op de waarde van het offer, eigenlijk al vanaf de val van de mens. Eens zou de ware Verlosser komen en deelnemen aan bloed en vlees (Hebr. 2:14). Hij zou als Kind geboren worden. Als de Man van smarten zou Hij het offer van Zijn leven brengen op het kruis van Golgotha, en daarna krachtens Zijn volbrachte werk weer opvaren naar de hemel. De wonderbare handelwijze van de Engel des Heren (een aanduiding van Christus vóór de vleeswording; vgl. Gen. 18; Ex. 23:20-23; Richt. 2:1-5) was een voorproef hiervan.

De laatste verzen van Richteren 13 vermelden in het kort dat Simson werd geboren en dat hij opgroeide en door de Here werd gezegend. Lucas spreekt in soortgelijke bewoordingen over het opgroeien van Johannes de doper en dat van Christus Zelf (Luc. 1:80; 2:40). Het hoofdstuk eindigt met de mededeling dat *de Geest des Heren* Simson ter voorbereiding op zijn taak als een werktuig in Gods hand begon aan te drijven (lett. 'krachtig stoten'; het staat in verband met een woord dat 'aambeeld' betekent). Dit herinnert ons eraan hoe Jezus als de ware Nazireeër *door de Geest* geleid werd in de woestijn (Luc. 4:1). Bij Hem vin-

den wij gelukkig geen spoor van al het falen dat zo kenmerkend was voor Simsons verdere leven. Christus' toewijding was volkomen, tot het einde toe, tot in de dood.

De Geest des Heren begon Simson aan te drijven in Machane-Dan (dat betekent 'kamp van Dan') tussen Sora en Estaol (13:25). Machane-Dan was de legerplaats van de Daniëten die naar het noorden migreerden (18:2, 11-12). Simson begon zijn taak in zijn eigen omgeving. Zo moesten de discipelen na de uitstorting van de Heilige Geest eerst in hun eigen omgeving getuigen van hun Heer. Als *soldaten* van Christus begonnen zij te Jeruzalem. Dit principe geldt ook voor ons.

3

ZIJN NAAM IS WONDERBAAR

Richteren 13:17-18

Simsons geboorte was een wonder, maar dat was nog veel meer het geval met Christus' geboorte uit de maagd Maria. Zijn Naam is werkelijk Wonderbaar, want op het wonder van de vleeswording volgde dat van Zijn dood en opstanding en van Zijn hemelvaart.

God met ons

Toen Jakob na zijn worsteling bij de Jabbok vroeg naar de naam van de Man die met hem worstelde, kreeg hij in eerste instantie hetzelfde antwoord als Manoach: *'Waarom vraagt gij toch naar Mijn naam?'* (Gen. 32:29). De vraag werd dus beantwoord met een wedervraag. Natuurlijk is het goed dat een mens naar God vraagt, dat hij informeert naar 'de Naam'. Maar weet hij dan eigenlijk wel wát hij wenst te weten? Die vriendelijke vraag is nodig voor nietige mensenkinderen. Beseffen wij wel met Wie wij te doen hebben? Kunnen onze motieven om God beter te leren kennen de toets van de kritiek doorstaan?

De naam van de Man die met Jakob worstelde, de naam van de Man Gods die aan Manoach verscheen: het is een naam die natuurlijk pas in het Nieuwe Testament ten volle is onthuld. Wij kennen nu die wonderbare naam en mogen hem openlijk uitspreken: het is de naam van Jezus, die Zijn volk wilde redden van hun zonden (Matt. 1:21). Deze naam bleef in het Oude Tes-

tament nog verborgen. In Genesis was de tijd er nog niet rijp voor, en ook in Richteren niet. Toch ging het antwoord dat Manoach kreeg een stap verder, want de Engel des Heren voegde de volgende woorden eraan toe: 'Immers, die is *wonderbaar*' (13:18).

Het Oude Testament onthulde telkens iets meer over de heerlijkheid van Christus, totdat de volheid van de tijd aanbrak en het wonder van de vleeswording plaatsvond, waarbij God als Mens binnentrad in de schepping. 'Er is een Kindeke geboren op aard', zingen wij in een lied. En Jesaja heeft ervan geprofeteerd: 'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven' (Jes. 9:5). Hij was de ware Nazireeër, de ware Verlosser. Simson was maar een zwak beeld van Hem; en de wonderlijke geboorte van deze richter van Israël was slechts een flauwe afschaduwing van die van de Messias. Jesaja heeft ook geprofeteerd over de wonderbare geboorte van de Zoon van God: 'Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn Naam Immanuël heten' (Jes. 7:14 Statenvert.). Immanuël betekent: *God met ons*. Vergelijk wat het Nieuwe Testament hierover zegt: God is geopenbaard in het vlees, het Woord is vlees geworden (Joh. 1:14; 1 Tim. 3:16).

Men noemt Zijn Naam Wonderlijk

Manoach kreeg dus een uitvoeriger antwoord dan Jakob, en het is ook belangrijk erop te wijzen dat deze Goddelijke openbaring een verhooring was van Manoach's *gebed* (13:8-9).

God openbaart Zichzelf aan ons wanneer wij ernaar verlangen Hem beter te leren kennen, wanneer wij werkelijk bereid zijn te luisteren naar Zijn stem. De reden dat de Engel Zijn Naam niet kon onthullen, lag in het feit dat die *wonderbaar* was. Méér kon Hij op dat moment niet zeggen, want het juiste moment in de heilsgeschiedenis was er nog niet voor aangebroken. De Engel gaf dus maar weinig prijs van het geheim van Zijn Persoon. Zijn naam was wonderbaar. Daarmee moesten

Manoach en zijn vrouw genoeg nemen.

De Engel des Heren onthulde iets van Zijn naam, en tegelijkertijd verborg Hij het ware wezen ervan. Zijn naam kon nog niet worden uitgesproken: 'Immers, die is wonderbaar'. Deze woorden van de Engel mogen echter ook heel letterlijk en heel persoonlijk worden opgevat. Zijn naam luidt echt *Wonderbaar* of *Wonderlijk*. Dit is namelijk een van de namen van de Messias, volgens de profetie van Jesaja, en wel de eerste in een reeks van vijf namen: '(...) en men noemt Zijn Naam *Wonderlijk*, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst' (Jes. 9:5 Statenvert.). Vergelijk in dit verband ook de wonderlijke geboorte van Isaak, de zoon van de belofte, uit de onvruchtbare Sara: 'Zou voor de HERE iets te *wonderlijk* zijn?' (Gen. 18:14).

Het veelzeggende antwoord van de Engel des Heren aan Manoach geldt in zekere zin zelfs voor ons als nieuwtestamentische gelovigen. Er zijn zoveel facetten aan de Naam die boven alle namen is, dat hij ook voor ons niet te bevatten is. Er liggen zoveel heerlijkheden in opgesloten, dat de Heer Zelf heeft gezegd: 'Niemand kent de Zoon dan de Vader' (Matt. 11:27). Onze reactie op Gods wonderbare openbaring aan ons moet in ieder geval worden gekenmerkt door aanbidding en eerbiedige verwondering - zoals dat bij Manoach en zijn vrouw ook het geval was. Wij mogen Hem eren, voor Hem neerknielen en Hem hulde bewijzen, Hem onze lofoffers brengen. Dat is altijd wat de openbaring van de naam des Heren bewerkt.

Toen deed Hij een wonder

Maar er is nog meer dat onze aandacht vraagt in deze verzen (13:19-20). De naam van de Engel *was* niet alleen wonderbaar, Hij *deed* ook een wonder door in de vlam van het altaar op te varen naar de hemel. 'Hij handelde *wonderlijk* in Zijn doen', zegt de Statenvertaling. Op het wonder van de vleeswording volgde het wonder van Christus' dood en opstanding en van Zijn hemelvaart.

Manoach nam een geitenbokje en een spijsoffer en offerde dit op een rots aan de Here. Dit is een heenwijzing naar Christus' offer. Het spijsoffer bestond uit fijn meel, vermengd en bestreken met olie. Dit is een beeld van Christus' reine mensheid. Hij was immers geboren uit de Heilige Geest en tevens gezalfd met de Geest. Het brandoffer daarentegen was een slachtoffer, een bloedig offer, en dit sprak van Zijn overgave in de dood tot verheerlijking van God de Vader. Beide offers waren tot een liefelijke reuk voor God. Paulus zinspeelt hierop als volgt: 'Christus heeft ons liefgehad en Zichzelf voor ons overgegeven als een offerande (d.i. een spijsoffer) en een slachtoffer voor God tot een welriekende reuk' (Ef. 5:2).

Let erop dat Manoach een *geitenbokje* offerde, en dat was bij de offers van het Oude Testament meestal een zondoffer – althans bij de collectieve offers (zie o.a. Lev. 16). Bij persónlijke offers was een brandoffer van schapen of van geiten echter heel gewoon (zie Lev. 1:10-13). Het bokje van Manoach werd dan ook als een *brandoffer* aan God geofferd (13:16; vgl. 6:19-21). Met het brandoffer was onlosmakelijk een spijsoffer verbonden. Dit zegt ons het volgende: Christus' overgave in de dood was juist dáárom zo waardevol, omdat Hij de reine en heilige, volkomen Mens was die God ook al had verheerlijkt tijdens Zijn leven op aarde. Hij was in alle opzichten het ware Offer. Slachtoffers en offeranden, brandoffers en zondoffers konden God niet behagen, maar wél het offer van het lichaam van Christus (Hebr. 10:5-10).

En nadat Hij Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, is Hij *krachtens dit offer* ten hemel gevaren. Zoals de Engel Zelf opvoer in de vlam van het altaar, heeft Christus Zich gezet aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge! Wij mogen iets begrijpen van Zijn wonderlijke handelwijze. Het is dezelfde unieke Persoon die Zich ten offer heeft gegeven, die nu is opgevaren naar de hoge. En Zijn hemelvaart, de hemelvaart van de ware Boodschapper uit naam van God, is de garantie, de waarborg voor onze eigen 'hemelvaart' als gelovigen, onze 'opname' van dit aardse toneel.

Het is natuurlijk ook juist dat Hij door God is opgenomen in de heerlijkheid, maar het accent ligt hier op Zijn éigen hemelvaart. Christus is als Mens teruggekeerd naar de hemel waaruit Hij was neergedaald. Dit is inderdaad *wonderlijk* is in onze ogen (vgl. Ps. 118:22-23).

Wij kunnen hierbij slechts de plaats van toeschouwers innemen, evenals Manoach en zijn vrouw (en Gideon in Richt. 6). Maar net zo min als zij kunnen wij dan onbewogen blijven: wij zullen aanbeddend voor Hem knielen en Hem de hulde van onze harten brengen. Manoach zelf heeft niet zoveel begrepen van Gods genadige bedoelingen, zoals blijkt uit het vervolg van deze geschiedenis. Zijn vrouw bezat meer geestelijk inzicht (13:22-23). Maar hoe staat het met ons? Nemen wij met inzicht de plaats van aanbedders in bij het zien van al de wonderen van het werk en van de Persoon van Christus? Kunnen wij met Jakob zeggen: '(...) ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn leven is behouden gebleven' (Gen. 32:30)?

*"Jezus-naam", wie kan doorgronden
al uw diepte en hoogte, wie?
Wie de liefde en 't heil verkonden,
waar ik 't einde niet van zie?
Onnaspeurlijk blijft die naam
in Zijn glans en rijkdom saâm.*

4

SPIJZE GING UIT VAN DE ETER, EN ZOETIGHEID VAN DE STERKE

Richteren 14:14

In dit hoofdstuk willen wij nadenken over de bijzondere gevolgen van Christus' overwinning over de macht van de boze, die nog steeds rondgaat in deze wereld als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden.

Sterker dan de leeuw

De geschiedenis van Simsons huwelijk en raadsel leert ons iets over de zegenrijke gevolgen van Christus' overwinning over de macht van de tegenstander, die volgens Petrus immers rondgaat 'als een brullende leeuw, op zoek wie hij zou kunnen verslinden' (1 Petr. 5:8). De verslagen en gedode leeuw is een beeld van de duivel, die in Christus zijn Meerdere heeft ontmoet. De duivel is een 'eter', voortdurend op zoek naar een prooi. Hij is ook de 'sterke', die zijn domein bewaakt en die alleen overwonnen kan worden door Iemand die sterker is dan hij.

Deze beide kwalificaties gebruikte Simson in zijn raadsel met betrekking tot de leeuw die hij had gedood in de wijnbergen van Timna (een stad in het oorspronkelijke stamgebied van Dan op de grens van Juda, waar kennelijk ook Filistijnen woonden). De geestelijke betekenis van Simsons woorden is voor ons niet moeilijk te raden. Wij weten wie de 'eter' heeft overwonnen.

Christus is de Sterkere, die de sterke eter niet slechts heeft gebonden, maar hem ook de doodssteek heeft gegeven (vgl. Matt. 12:29).

Eigenlijk is deze laatste uitdrukking niet helemaal correct. Simson had totaal geen wapen bij zich om de leeuw te doden (David had dit vermoedelijk wel toen hij de kudde van zijn vader hoedde en zowel leeuw als beer versloeg, 1 Sam. 17:34-35). Simson behaalde de overwinning met blote handen. De Geest des Heren greep hem aan, zodat hij de leeuw die hem brullend tegemoet kwam met zijn eigen handen uiteenscheurde, zoals men een bokje uiteenscheurt (14:5-6).

Zo is het ook met de overwinning die Christus op de satan heeft behaald. Christus trad hem tegemoet in de kracht en de waardigheid die Hij persoonlijk bezat, zonder verdere menselijke hulpmiddelen. Hij streed de strijd geheel alléén en geen mens stond Hem terzijde. Hij behaalde echter (eveneens door de kracht van Gods Geest) een plotselinge en definitieve overwinning over de boze, wiens macht nu voorgoed verbroken is.

Drie belangrijke lessen

Ik denk dat dit de voornaamste typologische les is van dit gedeelte, en het is nodig die eerst goed tot ons te laten doordringen. Natuurlijk rijzen er dan ook vragen, omdat Satan nog steeds de overste van deze wereld is en nog steeds rondgaat als een brullende leeuw, maar die zijn van secundair belang. Wij moeten eerst onder de indruk komen van de geweldige en definitieve overwinning die Christus heeft behaald op Zijn tegenstander.

Het lijkt erop dat de Schrift ons hier wil leren wat (1) de kern is van het conflict, (2) wat de definitieve afloop ervan is, (3) en ook welke zegenrijke gevolgen Christus' overwinning tot gevolg heeft gehad voor de Zijnen.

(1) Christus was de Rechter en de Verlosser van Zijn volk,

de Nazireeër die van Zijn moederschoot af volkomen aan God was toegewijd. Hij kwam oog in oog te staan met Zijn geweldadige tegenstander die Hem naar het leven stond. Dit begon al bij de verzoeking in de woestijn, toen de duivel Hem probeerde te verleiden maar na verloop van tijd van Hem moest wijken. Christus behaalde de overwinning geheel alleen, doordat Hij streed in Gods kracht. Hij bezat geen menselijke wapens. Zijn enige wapen was het 'zwaard' van het Woord van God.

(2) Daarop volgden de jaren van het dienstwerk van de Heer, waarin Hij door Zijn macht telkens weer de 'sterke', d.i. de satan, bond en zijn huis beroofde. Dit aspect blijft hier in de geschiedenis van Simson helemaal buiten beschouwing. We vinden hier zoals gezegd alleen de definitieve afloop van de confrontatie tussen de Heer en de vijand van de zielen. Christus behaalde de totale overwinning op Zijn tegenstander op het kruis van Golgotha. Zoals de Hebreeënbrief het zegt: Christus is Mens geworden en Hij heeft aan bloed en vlees deelgenomen, 'opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, en allen zou verlossen die uit vrees voor de dood hun hele leven door aan slavernij onderworpen waren' (Hebr. 2:14-15).

Hier gebruikte Hij evenmin een menselijk wapen. Hij overwon Zijn tegenstander 'door de dood', namelijk door binnen te dringen in het laatste bolwerk van de vijand en hem zijn macht te ontnemen – zoals David eens Goliath doodde met diens eigen zwaard. Deze overwinning is definitief en absoluut, zoals diverse plaatsen in het Nieuwe Testament ons verzekeren (Joh. 12:31; 14:30; 16:11; Kol. 2:14-15).

(3) Deze overwinning heeft in deze tijd echter alleen zegenrijke gevolgen *voor degenen die geloven*. Dat betekent ook een groot spanningsveld. Want enerzijds is de duivel een verslagen vijand, maar anderzijds gaat hij nog steeds rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij kan verslinden. Zijn nederlaag staat vast, maar de uitvoering van het vonnis wacht tot het begin van het Vrederijk. Aan het begin daarvan zal hij gebonden en in de afgrond worden geworpen, en aan het einde van

de duizend jaren zal hij in de poel van vuur en zwavel worden geworpen (Openb. 20:2,10).

Daarom is de spijze die uitgaat van de eter, en de zoetheit die voortkomt uit de sterke, nog niet voor iedereen beschikbaar. De hele schepping deelt nog niet in de heerlijke gevolgen van de triomf die Christus heeft behaald op Golgotha; dat gebeurt pas bij Zijn wederkomst. Maar ondertussen delen zij die met Hem zijn verbonden wel in de zoete en zegenrijke resultaten van Zijn werk. Zij proberen om zo te zeggen van de 'honing' die uitgaat van de sterke – zoals Simson zelf al etende verder ging en ook zijn vader en moeder te eten gaf van de honing uit het lichaam van de dode leeuw (14:9). Alleen de 'familie' van de Overwinnaar deelt op dit moment in de zege. Wij die Hem kennen en toebehoren, die het Woord van God horen en doen, zijn nu Zijn verwanten, Zijn 'moeder en Zijn broeders' (Luc. 8:21). Aanvankelijk bestond deze 'familie' alleen uit gelovigen uit Israël, maar later zijn de gelovigen uit de volken er bijgevoegd.

Het geheim van Christus' kruis en opstanding

Christus' triomf op Golgotha blijft voor de meeste mensen een groot *geheim*, zoals ook geïllustreerd wordt in dit verhaal. Zelfs Simsons ouders, zijn naaste familieleden, wisten niet wat de oorsprong was van de honing die hun zoon hun te eten gaf. Zo is de blijde boodschap van het Evangelie nu nog een verborgenheid voor het Joodse volk, doordat er een bedekking over hun hart ligt (Rom. 11:8; 2 Kor. 3:15). En voor 'Filistijnen', naam-belijders (maar in wezen wereldlingen), is het helemaal een raadsel. Het woord van het kruis is zelfs *dwaasheid* voor hen die verloren gaan (1 Kor. 1:18).

Zij begrijpen er helemaal niets van dat het heil alléén te vinden is in Christus, de Gekruisigde; dat Hij door Zijn lijden en sterven en door Zijn glorieuze opstanding uit de dood alle vijandige machten voorgoed heeft tenietgedaan; dat de Zijnen delen in de zoete vruchten van Zijn werk. Al die dingen zijn een

zaak van gelóóf: geloof in Gods Woord, geloof in het volbrachte werk van Christus, en ook in God die Hem uit de doden heeft opgewekt. Anders blijft het allemaal een verborgenheid, een geheim, een raadsel dat niemand kan oplossen, in drie dagen niet en ook in zeven dagen niet (14:14-15). Alleen via een omweg kwamen de Filistijnen, de vijanden van Gods volk, hier aan de oplossing van het raadsel. Zij presten Simsons vrouw om het hun mee te delen, maar dit betekende ook het einde van het feest. Het luidde hun eigen ondergang in.

Met ons die geloven is het heel anders gesteld. Gods geheimen blijven voor ons géén verborgenheid. Het is de Heilige Geest Zelf die in ons woont, die ze verklaart en die ons inwijdt in de raadselen van Gods wijsheid (1 Kor. 2:6vv.). Daardoor kunnen wij het de Overwinnaar nazeggen: 'Wat is zoeter dan honing, wat is sterker dan een leeuw?' Met andere woorden: niets is te vergelijken met de heerlijke gevolgen van het werk van Christus, die de sterke vijand heeft verslagen. Christus' liefde was sterker dan de dood. Hij heeft hem die de macht over de dood had tenietgedaan. Wij zijn nu verlost en bevrijd. Wij genieten voedsel, vrede, vrijheid, eeuwig leven.

De honing was één van de zegeningen van het beloofde land (Deut. 8:7-9). Het land Kanaän is een beeld van de hemelse gewesten met hun rijkdom van zegen voor de christen (Ef. 1:3). Christus' overwinning op het kruis van Golgotha stelt ons in het bezit van alle hemelse zegeningen. De 'honing' verlicht onze ogen, ons hart, ons verstand (zoals dat eens met Jonathan gebeurde volgens 1 Sam. 14:27), totdat wij met de Overwinnaar in heerlijkheid zullen worden geopenbaard en het geheim van Zijn overwinning voor aller oog zal worden onthuld!

DE BRON VAN DE ROEPENDE

Richteren 15:19

Simson leek wel onoverwinnelijk te zijn in zijn confrontaties met de vijand. Toch bleek ook hij slechts een afhankelijk mensenkind te zijn, dat volkomen aangewezen was op Gods hulp. De Bron van de roepende markeert dit belangrijke moment in zijn leven.

Simsons strijd met de Filistijnen

In dit hoofdstuk zien wij hoe Simsons strijd tegen de Filistijnen een hoogtepunt bereikte en hij hierbij als de grote overwinnaar te voorschijn kwam. Het was echter niet zijn eigen overwinning, zijn eigen succes, maar het werk van de Here. Simson zélf moest ook leren Hem alleen de eer te geven voor de verlossing die Hij tot stand had gebracht. Hij was slechts een afhankelijk mensenkind, die het werktuig in Gods hand was geweest om deze overwinning op de Filistijnen te bewerken: 'Toen hij hevige dorst kreeg, riep hij tot de HERE: *Gij hebt door Uw knecht deze grote verlossing geschonken, en nu moet ik van dorst sterven en zal ik in handen vallen van de onbesnedenen!*' (15:18).

Aan het slot van Richteren 14 bleek dat Simsons voorgenoemen huwelijk met een Filistijnse aanleiding gaf tot een eerste confrontatie met de bezetter (vgl. 14:4). De toorn van de bruidegom was ontbrand doordat de bruidsjonkers de oplossing van zijn raadsel op de zevende dag van het feestmaal hadden

ontfutseld aan zijn Filistijnse bruid. Als zij niet met zijn kalf hadden geploegd (zijn partner hadden geprest om het antwoord te weten te komen), hadden zij zijn raadsel niet geraden. Simson moest nu zijn belofte inlossen door zijn metgezellen dertig onderklederen en dertig bovenklederen te geven (14:12), en dit deed hij door in Askelon dertig mannen dood te slaan en hun klederen te geven aan hen die het raadsel hadden opgelost. Simson keerde boos terug naar het huis van zijn vader, en zijn vrouw werd – zonder zijn medeweten – gegeven aan zijn bruidsjonker, de vriend van de bruidegom.

Na enige tijd, zo begint dan Richteren 15, ging Simson terug naar Timna in de dagen van de tarweoogst (in 15:5 komt de auteur hierop terug). Hij wilde het weer goedmaken met zijn vrouw en nam daartoe als geschenk een geitenbokje met zich mee (vgl. Gen. 38:17,20,23). Maar de vader van de vrouw kon natuurlijk niet doen alsof er niets gebeurd was. Hij gaf Simson geen toestemming om naar binnen te gaan.

Dit leverde een nieuw conflict op met de Filistijnen. Simson ging weg, ving driehonderd vossen (volgens sommigen zijn *jakhalzen* bedoeld), bond staart aan staart en bevestigde tussen elke twee staarten een fakkel. Vervolgens stak hij de fakkels in brand en joeg de dieren in het staande koren van de Filistijnen. Al het te velde staande koren alsook de olijfgaarden gingen hierdoor verloren. Uit wraak verbrandden de Filistijnen daarop de gewezen vrouw van Simson en haar vader met vuur (15:1-6). Dit leidde weer tot een nieuwe soloactie van Simson. Hij sloeg zijn vijanden kort en klein; hij bracht hun ‘een zware slag’ toe (15:7-8).

Wonen in de rots

Daarop trok hij zich terug in de rotsspleet van Etam (in Juda, ten oosten van Sora), waar hij voorlopig veilig dacht te zijn. Maar de Filistijnen zonnen op wraak en trokken massaal op, legerden zich in Juda en verspreidden zich bij Lechi (die naam betekent ‘kaak’; vgl. 15:17). De mannen van Juda knoopten onderhande-

lingen aan met het vijandelijke leger. Dit had tot gevolg dat de Judeeërs toen zelf naar Simsons schuilplaats gingen (drieduizend man sterk!), om hem te binden en over te leveren aan de Filistijnen (ook Christus zou eens worden verraden en overgeleverd aan de heidenen).

Simson ging daarmee accoord, maar eiste wel van zijn broeders dat zij zelf hem niet zouden doden. Zij bonden hem met twee nieuwe touwen en voerden hem uit de rotskloof mee (15:9-13). Simson moest dus zijn veilige schuilplaats in de rotspleet van Etam (dat betekent 'vesting', of 'roofdierenhol') verlaten. Deze woonplaats in de rots doet ons denken aan een voorval uit het leven van Mozes. Toen Israël zwaar gezondigd had bij de berg Horeb, vond Mozes een plaats van volkomen veiligheid in de rotsholte, in een kloof van de steenrots (Ex. 33:21-22). Dit bevat de volgende geestelijke les voor ons: in Christus, de Rots, zijn wij volkomen veilig voor het oordeel van God en voor de macht van de vijand. Wanneer wij ons bewust zijn van onze verheven positie in Christus en in overeenstemming daarmee leven, kan niemand ons schade berokkenen. Dat is een veilige vesting voor ons als gelovigen die in onszelf volkomen machteloos zijn (evenals de klipdassen, die nochtans hun woning in de rots maken; zie Spr. 30:26).

Helaas werd Simson *uit de rotsspleet* meegevoerd door de mannen van Juda, die zich gedroegen als handlangers van de vijand (15:13). Natuurlijk kunnen wij als christenen onze positie in Christus nooit verliezen, maar de vijand is er wel op uit om ons te beroven van het praktische genot daarvan. Het is diep te betreuren wanneer hij daarbij onder het volk van God ook medestanders weet te vinden, die bereid zijn ons aan hem over te leveren. Wij moeten hierbij denken aan misleiders zoals de jудаїsten die de Galaten trachtten te beroven van hun vrijheid in Christus, of de dwaalleraars die de Kolossenzen van Christus aftrokken. Laten wij onszelf dus niet zoals Simson laten binden met 'twee nieuwe touwen', met de banden van een menselijke theologie.

Zodra Simson te Lechi gekomen was en de Filistijnen hem

met gejuich tegemoet kwamen, werd de Geest des Heren vaardig over hem. Zijn banden smolten weg: de touwen om zijn armen werden als in het vuur verbrande vlasstengels (15:14). Dit is ongetwijfeld een voorspel op wat er in de toekomst nog zou gebeuren. Delila zou Simson ook binden met nieuwe touwen, maar hij zou die opnieuw als een draad van zijn armen afscheuren (16:12). Vooralsnog was hij onaantastbaar voor de macht van de vijand. Hij vond een nog verse (en dus sterke) ezelskaak en sloeg daarmee duizend man dood, een grote menigte Filistijnen. In een tweeregelig lied bezong hij zijn eigen overwinning:

*‘Met een ezelskaak sloeg ik dat ezelstuig,
met een ezelskaak duizend man’.*

Toen Simson was uitgesproken, wierp hij de kaak weg en noemde die plaats Ramat-Lechi, d.i. ‘hoogte van de kaak’ (15:15-17). Maar wàs het wel zo’n eervolle overwinning? Een ezelskaak was een verachtelijk wapen. Bovendien werd hij hierdoor verontreinigd: een Israëliet mocht het kadaver van een onrein dier niet aanraken (Lev. 5:2). Nog erger was het feit dat hij God de eer niet gaf voor de grote overwinning die hij had behaald. Maar hij was toch niet meer dan een *dienstknecht*, een instrument in Gods hand?

Water uit de rots

Omdat Simson zijn geringheid vergat, maakte God hem klein. Plotseling kreeg hij hevige dorst en dreigde te bezwijken. Toen beseftte hij opeens weer dat hij volkomen afhankelijk was van zijn God en dat hij Hem de eer moest geven. Hij riep tot de Here: ‘Gij hebt door Uw knecht deze grote verlossing geschonken, en nu moet ik van dorst sterven en zal ik in handen vallen van de onbesnedenen!’ (15:18).

Deze *grote Goddelijke verlossing* bepaalt ons als christenen bij

'het grote heil' dat nu door onze Overwinnaar, de Here Jezus Christus, bewerkt is (vgl. Hebr. 2:3). In de geschiedenis van Israël is er een parallel te vinden in 2 Samuël 23. Samma, een van Davids helden, versloeg de Filistijnen te Lechi – dus op dezelfde plek waar Simson had gestreden. De Here schonk toen ook 'een grote overwinning' (2 Sam. 23:12).

En de Here sloeg acht op de stem van Simson. Zijn gebed werd op wonderlijke wijze verhoord, zoals dat ook gebeurde met zijn laatste gebed, vlak voor zijn sterven (16:28). De Here deed de rotsbodem voor zijn ogen splijten en er stroomde water uit de holte te Lechi, die de vorm van een vijzel had, zodat hij kon drinken en zijn levenskracht terugkeerde. Zo leefde hij weer op, en hij noemde die bron: *Bron van de roepende*. Zij bevindt zich, zo zegt de auteur, te Lechi tot op de huidige dag (15:19). Zij zorgde voor blijvende verkwikking.

Opnieuw vinden wij hier het reeds genoemde motief uit de woestijnreis van het volk Israël: de gekloofde rots te Lechi herinnert aan de rots bij Horeb (Ex. 17:6). De Israëlieten leden geen dorst, toen God hen door de woestijn leidde. Hij deed voor hen water uit de rots stromen. Hij toch spleet de rots, zodat het water vloeiende (Jes. 48:21). Dit gebeurde pas nadat Mozes met zijn staf op de rots had *geslagen*. 'Die rots was de Christus', zegt Paulus nadrukkelijk (1 Kor. 10:4).

De frisse waterstromen zijn een beeld van de Heilige Geest, waarmee wij zijn gedrenkt (1 Kor. 12:13). Wij dienen echter te bedenken dat die stromen vloeiden uit de *geslagen* Rots. De gave van de Geest kon ons pas worden geschonken nadat Jezus was verheerlijkt (Joh. 7:37-39). Het volbrachte werk van Christus op het kruis van Golgotha, waar Hij Zich liet verbrijzelen om onze ongerechtigheden, was de grondslag voor de uitstorting van de Heilige Geest. Het is deze Geest die levend maakt en die ons nieuwe levenskracht geeft. Het is ook dóór de Geest, dat wij de toegang hebben tot de Vader – met onze gebeden, maar ook met onze aanbidding. Kennen wij deze Bron, de Bron van de roepende? Behoren wij tot Zijn priesters, die Zijn Naam aanroepen?

*Uit frisse bron wil God mij drenken
met levenswater, klaar en rein,
Hij wil mijn ziel verkwikking schenken
uit de onuitputb're heilfontein.*

6

DE STERKE EN DE STERKERE

Richteren 16:3

Het voorval dat in dit hoofdstuk aan de orde komt, heeft zich vermoedelijk afgespeeld aan het einde van Simsons loopbaan.

Het is duidelijk dat hij ontspoorde in zijn persoonlijke leven.

Toch was God nog met hem, zodat hij een indrukwekkende overwinning behaalde op de vijand. De poorten van Gaza konden Simson niet tegenhouden toen hij te middernacht opstond.

Evenzo konden de poorten van het dodenrijk niet standhouden voor de macht van Christus, toen Hij ontwaakte uit de doodsslaap. Geen grafhiel Davids Zoon omkneld, Hij overwon, die sterke Held. Dat is de typologische les van dit gedeelte.

De sterke stad Gaza

De korte geschiedenis aan het begin van Richteren 16 bevat eveneens een prachtig beeld van Christus' overwinning over Zijn sterke tegenstander, de duivel, degene die de macht over de dood had (Hebr. 2:14). Het vers waarop ik in dit verband vooral de aandacht wil vestigen, luidt als volgt: 'Te middernacht stond hij op, greep de deuren van de stadspoort en de beide posten, rukte ze met grendel en al los, legde ze op zijn schouders en bracht ze naar de top van de berg, die tegenover Hebron ligt' (16:3).

Wij laten het droevige falen van Simson als nazireeër en als richter van Israël opnieuw buiten beschouwing en concentreren

ons op het onderwerp: Simson als type van *Christus*. Het gaat hier in wezen om dezelfde les als in het verhaal van de verslagen en gedode leeuw, maar het accent ligt anders. In de geschiedenis van Richteren 14 ging het om het persónlijke conflict met de vijand, de confrontatie van 'man tot man', en de volkomen overwinning die de nazireeër Gods behaalde.

In Richteren 16 gaat het niet direct om een persoonlijke tegenstander, maar om de overwinning over *een stad*. Deze stad en haar poorten symboliseren de macht van de vijand, die hij uitoefent over allen die zich op zijn terrein bevinden. Het gaat hier om een collectief aspect, zoals wij nog nader hopen uit te werken. Het betrof uiteraard een *Filistijnse stad*, want dat was de vijand die Simson zijn leven lang bestreed. Hij richtte Israël 'in de dagen der Filistijnen, twintig jaar' (15:20), d.w.z. in de jaren waarin de Filistijnen héérsten over de Israëlieten (vgl. 15:11).

Het voorval waarmee hoofdstuk 16 begint, heeft zich vermoedelijk afgespeeld aan het einde van zijn loopbaan. Simson begaf zich naar Gaza. Hij ging om zo te zeggen naar het hol van de leeuw en zijn vijanden dachten hem daar te doden. Gaza was de voornaamste van de vijf Filistijnse koningssteden. Gaza betekent ook 'de sterke'. In deze hoofdstad van de Filistijnen speelde zich later ook het slottoneel van zijn leven af, waarmee het hoofdstuk eindigt (16:21).

In deze sterke stad hebben wij een beeld van de geweldige macht van de duivel, die de heerschappij over de dood bezat. De duivel probeerde Christus gevangen te houden, toen Hij stierf en was doorgedrongen in het laatste bolwerk van de vijand. De gekruisigde en gestorven Christus heeft echter een machtige overwinning behaald. De 'sterke stad' van de tegenstander is nu vernederd, zijn vesting ligt open en haar macht is tenietgedaan (vgl. Jes. 25:2). Om de woorden van Paulus te gebruiken: Christus is weliswaar neergedaald naar de lagere delen van de aarde, toen Hij gelegd werd in het stof van de dood. Maar Hij is nu verhoogd: de Neergedaalde is ook Degene die opgevaren is. En opgevaren naar de hoge heeft Hij 'de gevangenschap gevangen genomen' (Ef. 4:8).

De berg die tegenover Hebron ligt

Zijn triomf is volkomen – evenals die van Simson, die te midernacht opstond en de deuren van de stadspoort vastgreep en ze losrukte met haar posten en grendelen (16:3). De gesloten stadspoort kon Simson niet tegenhouden. Evenmin kon de dood Christus vasthouden. Hij verbrak zelfs de banden van de dood. Zijn naam is: Vorst des levens. Toen Hij uit Zijn doods-slaap ontwaakte, behaalde Hij een glorieuze overwinning door dood en graf voorgoed achter Zich te laten. Hij is opgestaan en Hij is ook Degene die is opgevaren boven alle hemelen. Dat is nog veel hóger dan Simson, die met zijn trofee de top van de berg beklom die in de richting van Hebron lag.

Hebron was de plaats waar de aartsvaders woonden en waar zij ook begraven werden. Het was de plaats van het *verbond* en van de *gemeenschap* met God (dat is de betekenis van de naam Hebron). Dit herinnert ons dus aan Gods voortdurende trouw jegens Zijn volk. Hij laat de Zijnen nooit in de steek, ook niet in de tijd van het diepste verval – en daarvan getuigt het slot van het boek Richteren maar al te duidelijk. Vanuit Hebron werd men herinnerd aan het teken van Simsons machtige overwinning: in de verte lag de bergtop waarheen Simson de poorten van Gaza had weggedragen.

Evenzo zien wij nu met het geloofsoog de triomf die Christus heeft behaald (want wij wandelen in geloof, niet in aanschouwen, 2 Kor. 5:7). In het genot van de gemeenschap met God en in het bewustzijn van Zijn eeuwige trouw zien wij de geweldige resultaten van Christus' overwinning. Daardoor kunnen wij een loflied zingen over Zijn heldendaden en over het overwinningsteken dat Hij heeft buitgemaakt. De poorten van de dood en van de hades heeft Hij overweldigd:

*Immanuël, U hebt der helle poorten
Uw macht doen zien, die haar ter neder slaat,
toen U de straf des zondaars wilde dragen,
van wie de naam in 't boek des levens staat.*

De poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen

Er is hier echter ook een collectief, een gemeenschappelijk aspect. Dat willen wij nu vooral benadrukken. Het gaat niet alleen om het persoonlijke heil van de zondaar en de persoonlijke zekerheid van de gelovige, hoe belangrijk die dingen ook zijn. De Schrift leert ons dat *de héle Gemeente* is gebouwd op Christus, de Rots, de Zoon van de levende God. En omdat Hij de hoeksteen en het fundament van de Gemeente is, kunnen volgens het woord van de Heer 'de poorten van het dodenrijk (de hades)' haar niet overweldigen (Matt. 16:16-18).

De *poorten* symboliseren de macht en het gezag van de vijand. Maar het is Pasen geweest: Christus is verrezen. Nu kan geen macht van dood en graf, van zonde en Satan Gods volk nog overweldigen. De gevangenschap is gevangen genomen. De deuren van het laatste bolwerk van de vijand staan open en zijn gevangenen zijn ontkomen. De koperen deuren zijn verbroken, de ijzeren grendels verbrijzeld, zoals de psalmdichter zegt.

Daarom mogen wij de Here loven om Zijn goedertierenheid en om Zijn wonderen aan de mensenkinderen (Ps. 107:15-16). Kunt u zelf ook met dit loflied instemmen?

VERTEL MIJ TOCH WAARDOOR UW KRACHT ZO GROOT IS?

Richteren 16:6

In dit hoofdstuk komt het geheim van Simsons geweldige kracht eindelijk aan het licht. Het grote raadsel wordt opgelost door de listen van Delila, maar dit leidt tot Simsons ondergang. Wanneer zijn kracht van hem wijkt, wordt hij een gemakkelijke prooi voor de Filistijnen. Wij willen in dit verband echter ook nadenken over het geheim van onze eigen geestelijke kracht als gelovigen.

Simson en Delila

Wat was het geheim van Simsons reuzenkracht? Zijn bijzondere kracht blijkt in dit hoofdstuk duidelijk samen te hangen met zijn nazireeërschap en met zijn lange haar als het specifieke kenmerk daarvan (16:17). Het verhaal bereikt hier een kritiekpunt doordat Simson zijn levensraadsel, dat tot dan toe zo goed bewaard was gebleven, prijs gaf aan Delila. Zij was de derde Filistijnse vrouw die een rol speelde in zijn leven, hoewel een dergelijk ongelijk juk door de Here duidelijk verboden was (Deut. 7:2-4). Zij woonde in het dal Sorek (dat betekent 'wijnstok'); deze naam wijst op de vruchtbaarheid van het dal.

In dezelfde vallei lagen ook de wijnbergen van Timna en de plaatsen Sora en Estaol. Mogelijk bracht Simson vanuit zijn eigen woonplaats in of bij Sora regelmatig een bezoek aan Delila in het Sorekdal. Hier is geen sprake meer van een wettig

huwelijk zoals in hoofdstuk 14, ook al wordt Delila geen hoer genoemd zoals de vrouw die Simson in Gaza bezocht (16:1). Een gelovige zondigt nooit goedkoop. Als wij de zonde van hoererij niet ontvluchten, zal zij ons overweldigen (Gen. 39:7vv.; 1 Kor. 6:18).

Het werd al gauw bekend dat Simson liefde had opgevat voor Delila, en de stadsvorsten van de Filistijnen probeerden er handig gebruik van te maken. Delila moest te weten zien te komen waardoor Simsons kracht zo groot was en hoe hij kon worden overmeesterd. De vijf stadsvorsten zouden haar dan ieder elfhonderd zilverstukken geven, ongetwijfeld een vorstelijke beloning (16:4-5).

Het bleek echter geen eenvoudige zaak te zijn om achter het grote raadsel van Simsons leven te komen. Delila had al haar verleidingskunsten nodig om hem het geheim van zijn buitengewone kracht te ontfutselen. Driemaal leidde Simson haar om de tuin. De eerste beide keren zijn parallellen: eerst liet hij zich binden met zeven (het getal van de volheid!) verse pezen, daarna met nieuwe touwen die nog niet gebruikt waren (vgl. 15:13). Maar telkens verbrak hij moeiteloos de sterke banden, zodra Delila hem toeriep: 'De Filistijnen over u, Simson!' Wij lezen in deze perikoop dan ook de veelzeggende woorden: 'En het werd niet bekend, waarin zijn kracht lag' (16:9).

De derde maal werd het echter riskant, want Delila bleef aandringen en daarop noemde Simson tenslotte zijn *haar*. In dit symbool van zijn nazireeërschap, dat sprak van volkomen onderworpenheid en toewijding, lag het geheim van zijn kracht. Hij vertelde Delila echter niet de volle waarheid: als zij de zeven (!) haarvlechten van zijn hoofd zou samenweven met de schering van een weefgetouw, dan zou hij niet meer los kunnen komen. Maar toen hij ontwaakte uit zijn slaap, rukte hij het hele weefgetouw los en was hij weer vrij (16:13-14).

Het raadsel onthuld

De volgende verzen vertonen veel overeenkomst met hoofdstuk 14. Simsons bruid bleef destijds immers ook aandringen en aanhouden met haar vragen, totdat hij haar de oplossing van het raadsel vertelde. Het verwijt dat Simson niet van haar hield, werd haast woordelijk herhaald door Delila. Uiteindelijk bezweek de sterke held. Hij werd ongeduldig tot stervens toe en legde zijn hele hart voor haar bloot: 'Geen scheermes is ooit op mijn hoofd gekomen, want van de moederschoot af ben ik een nazireeër Gods. Indien ik geschoren werd, zou mijn kracht van mij wijken en ik zou machteloos wezen en gelijk aan ieder ander mens' (16:17).

Delila greep haar kans met beide handen aan en nam snel de nodige maatregelen. Toen zij de zeven vlechten van zijn hoofd liet afscheren, week óók zijn kracht van hem. Het was in werkelijkheid de Here Zelf die van hem week, maar Simson realiseerde zich dat pas toen het te laat was (16:19-20). Hij vormde nu een gemakkelijke prooi voor de Filistijnen, die hun gevangene de ogen uitstaken, hem wegvoerden en hem boeiden met twee koperen ketenen (zoals dat later ook gebeurde met koning Sedekia bij de ondergang van het tweestammenrijk, 2 Kon. 25:7). In Gaza moest hij in de gevangenis de molen draaien om koren te malen (16:21).

Was dit nu het roemloze einde van de richter van Israël? Nee, gelukkig niet. God liet Simson niet in de steek, zelfs niet in de gevangenis waar hij zijn dagen als een slaaf moest slijten. Deze perikoop eindigt met de veelbelovende woorden: 'Maar van het ogenblik af, dat zijn hoofdhaar afgeschoren was, begon het weer aan te groeien' (16:22). Dat gaf hoop voor de toekomst, want God zou hem nog eenmaal sterk maken en hem een glansrijke overwinning schenken op de Filistijnen. Maar dat is het onderwerp van ons volgende hoofdstuk.

Het geheim van onze geestelijke kracht

Wij willen nu nog een ogenblik stilstaan bij de betekenis van deze geschiedenis in het licht van het Nieuwe Testament. Wat is het geheim van onze geestelijke kracht, en hoe gaan wij daarmee om? Het is ons al gebleken dat Simsons kracht onmiddellijk van hem week, toen hij het teken van zijn toewijding verloor. De Here was niet meer met hem, nadat zijn haarlokken waren afgeschoren. Simson beroemde zich weliswaar op zijn eigen kracht, maar dat bleek nutteloos te zijn. Zijn grote kracht was verdwenen. De Geest des Heren die hem telkens weer aandreef, of had aangegrepen (13:25; 14:6,19; 15:14), was van hem geweken.

Het is goed om in dit verband direct te wijzen op een belangrijk verschil met de positie van de nieuwtestamentische gelovige, die immers gezegend is met de *permanente inwoning* van de Geest van God (zie o.a. Joh. 14:15-17; Rom. 8:9-11; 1 Kor. 2:12; 2 Kor. 1:22; Ef. 1:13-14; 2 Tim. 1:14). De Geest zal niet van ons wijken, maar wij kunnen de werkingen van de Heilige Geest wel belemmeren of zelfs praktisch onmogelijk maken. Wij kunnen door een verkeerde wandel de Heilige Geest bedroeven (Ef. 4:30), of uitblussen (1 Thess. 5:19).

Het grote verschil met het Oude Testament blijft echter van kracht. De Geest woonde toen nog niet op aarde in de Gemeente (want die was toen nog niet gevormd) of in de individuele gelovige. Wij lezen steeds dat de Geest *over* iemand kwam om hem toe te rusten voor een speciale taak (vgl. ook nog Richt. 3:10; 6:34; 11:29; 1 Sam. 10:6,10; 11:6; 16:13; Ps. 51:13). Pas nadat Jezus verheerlijkt was in de hemel, daalde de Geest neer op aarde om voorgoed *woning te maken* in de verlost, collectief maar ook heel persoonlijk (Joh. 7:39; 1 Kor. 3:16; 6:19).

Laten wij deze bijzondere zegen niet gering achten, of ermee spelen zoals Simson dat deed met zijn nazireeërschap. Laten wij ons ook niet erop beroemen, zoals Simson in zijn overmoed vertrouwde op zijn eigen kracht: '...en hij dacht: evenals de vorige keren zal ik vrijkomen en mij losrukken; maar hij wist

niet dat de HERE van hem geweken was' (16:20). In het Nieuwe Testament vinden wij in dit opzicht een treffende parallel met de taal van de gelovigen in Laodicéa, die zichzelf ook beroemden op hun vermeende voorrechten, maar niet beseften dat zij in feite ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt waren (Openb. 3:17). Zij hadden ogenzalf nodig – de zalving met de Geest – om te kunnen zien (Openb. 3:18).

Simson was ook géestelijk blind voor zijn werkelijke toestand (nl. dat hij totaal machteloos was nu de Here hem had verlaten), en hierop volgde zijn lëtterlijke blindheid toen de Filistijnen hem grepen en hem de ogen uitstaken (16:21). En in de gevangenis in Gaza wachtte hem een ellendig en jammerlijk lot.

De grote les van dit gedeelte is dat wij niet in verkeerde zin moeten spreken over onze bijzondere voorrechten en zegeningen. Wij moeten het geheim van onze geestelijke kracht niet verraden aan mensen met slechte motieven, 'Filistijnen', naambelijders die erop uit zijn ons van onze kracht en onze vrijheid te beroven en ons tot slavernij te brengen. Dat was bijvoorbeeld wat er gebeurde met de onverstandige Galaten (Gal. 2:4). Zij waren betoverd door valse leraars (Gal. 3:1), zoals Simson zich liet betoveren door Delila. Dit leidde uiteindelijk tot geestelijke blindheid en slavernij (Gal. 4:9; 5:1), zoals dat bij Simson in letterlijk opzicht het geval was.

Laten wij ons dus als ware nazireeërs gedragen en het geheim van onze toewijding, d.i. de zalving met de Geest en onze volkomen afhankelijkheid van God, niet prijsgeven. Geve de Heer dat onze gedachten niet door de verleidingskunsten van de vijand zullen worden afgetrokken van de eenvoudige en loutere toewijding aan Christus (2 Kor. 11:3).

DE STERVENDE OVERWINNAAR

Richteren 16:30

Het leven van Simson eindigde niet met een happy ending. Het einde was triest en tragisch, maar toch behaalde hij juist in zijn sterven zijn grootste overwinning. Dit is een beeld van de dood van Christus, die ons stervend heeft vrijgekocht en juist door het kruis de allergrootste triomf heeft behaald op de machten van Satan, zonde en dood.

Simsons levenseinde

Het einde van Simsons leven is een treffend beeld van Christus' laatste en definitieve overwinning over de macht van de vijand. *In zijn dood* lag het geheim van zijn grootste overwinning, want wij lezen hier dat hij in zijn sterven meer vijanden heeft gedood dan in zijn leven: 'En Simson zeide: Dat ik met de Filistijnen sterve. Toen boog hij zich met kracht, en het gebouw stortte in boven de stadsvorsten en boven al het volk, dat daarin was. De doden die hij in zijn sterven gedood heeft, waren talrijker dan die hij in zijn leven gedood had' (16:30). Maar het is een principe dat nog veel meer van toepassing is op onze Here Jezus Christus, die *stervend* Zijn allergrootste triomf heeft behaald op de machten van Satan, zonde en dood. Hij is neergedaald in de dood, maar Hij is ook weer opgestaan. Hij is de Levende, Degene die dood gewéést is en leeft tot in alle eeuwigheid. Hij heeft de sleutels van de dood en de hades (Openb. 1:17-18).

In het licht van deze grote dingen zien wij echter ook dat het oudtestamentische beeld verbleekt bij de volle nieuwtestamentische werkelijkheid. Simson stierf mét zijn vijanden, maar Christus stierf vóór Zijn vijanden. Simson wilde zich *wreken* op de Filistijnen en op die manier met hen ten onder gaan, maar Christus stierf juist *uit liefde* voor verlorenen. Simson werd begraven in het graf van zijn vader Manoach en dat was het definitieve einde van zijn loopbaan. Maar Christus is verrezen uit het graf en bovendien zijn wij, Zijn vroegere vijanden, mét Hem opgestaan tot een nieuw leven. Ongeveer drieduizend Filistijnen vonden de dood toen Simson stierf (16:27), maar toen de Gemeente werd geboren op de Pinksterdag werden er ongeveer drieduizend zielen behouden (Hand. 2:41).

Voor de verlorene Gemeente is er niets dat zo belangrijk is als de dood van de Heer, die wij telkens weer mogen verkondigen aan Zijn Tafel (vgl. 1 Kor. 10 en 11). De dood van Hem die de *Heer* is, is een wonder dat wij nooit zullen kunnen doorgronden, maar dat ons telkens weer tot bewondering en aanbidding brengt. Zo verkondigen wij Zijn dood – de eerste Gemeente deed dat dágelijks – totdat Hij komt (want de stervende Overwinnaar is tevens de levende en de komende Here!). En daarbij verwonderen wij ons steeds opnieuw over het grote geheim van Zijn dood, die tevens ónze dood is geworden en die óns het leven heeft geschonken. In lied 203 uit de bundel ‘Geestelijke Liederen’ wordt dit heel mooi tot uitdrukking gebracht:

*O, laat de dood die U moest smaken
ons allen steeds voor ogen staan.
Uw bloed alleen, dat rein kan maken,
deed ons de hemel opengaan*

*Uw liefde, nimmer te doorgronden,
treft en ontroert ons telkens weer.
Stervend hebt Ge ons aan U verbonden,
U, onze Heiland-God, zij eer!*

Simson en Christus

Verder is er natuurlijk een hemelsbreed *moreel* verschil tussen Simson en Christus. Het type blijkt in vele opzichten een *anti*-type te zijn, zoals dat met zoveel oudtestamentische voorbeelden het geval was – te beginnen met Adam (vgl. Rom. 5:14vv.).

Maar het falen van de éérste mens stelt de volmaaktheid van de tweede Mens des te meer in het licht. Dat blijkt hier in meerdere opzichten. De ware Nazireeër heeft het geheim van Zijn toewijding aan God nooit prijsgegeven. Hij was trouw tot in de dood. Hij deed slechts de wil van Zijn hemelse Zender en week geen ogenblik af van de weg die Zijn God en Vader voor Hem had uitgestippeld. Simson bezweek echter herhaaldelijk voor verzoeken. Twéemaal heeft hij zijn geheim prijsgegeven onder pressie van een vrouw: in hoofdstuk 14 aan de Filistijnse Timna en in hoofdstuk 16 aan Delila. De sterke held die een stad kon innemen, kon zijn geest niet beheersen (Spr. 16:32).

Christus ging op naar Jeruzalem om Zichzelf daar *vrijwillig* ten offer te geven. Bij Simson daarentegen zien wij een dalende lijn, letterlijk maar ook figuurlijk. Het was een weg die bergafwaarts ging, eigenlijk al vanaf het begin van zijn loopbaan toen hij afdaalde naar Timna (14:1). Hier daalde hij af naar de vallei van Sorek en knoopte daar opnieuw een relatie aan met een Filistijnse (16:4). Hier was geen sprake meer van een wettig huwelijk zoals in hoofdstuk 14. Delila liet hem inslapen op haar knieën en liet de zeven vlechten van zijn hoofd afscheren. Zo werd hij beroofd van zijn geweldige kracht, maar bovendien van zijn vrijheid en van zijn gezichtsvermogen. De Filistijnen voerden hem af naar Gaza en wierpen hem in de gevangenis. Daar moest hij als een slaaf de molen draaien om koren te malen.

Het enige teken van hoop in dit droevige relaas vormt de kanttekening: 'Maar van het ogenblik af, dat zijn hoofdhaar afgeschoren was, begon het weer aan te groeien' (16:22). De bijzondere kracht van Simson was nu eenmaal gekoppeld aan dit

uiterlijke teken van zijn volkomen toewijding aan God, ja, de tegenwoordigheid van de Here Zelf was hieraan gekoppeld (16:19-20). Tussen haakjes: voor de nieuwtestamentische gelovige, die de *blijvende inwoning* van de Heilige Geest geniet, gelden andere principes – hoewel onze innerlijke toewijding zeker bepalend zal zijn voor ons uiterlijk gedrag en onze uiterlijke kracht (zie voor dit onderwerp hoofdstuk 7).

Zo werd Simson langzamerhand geschikt gemaakt voor de laatste confrontatie met zijn vijanden. Met zijn haar groeide ook weer zijn afhankelijkheid van God. In de gevangenis leerde hij weer bidden. En zijn laatste wens om met de Filistijnen te sterven, ging inderdaad in vervulling. God hergaf hem nog één keer zijn bovennatuurlijke kracht, nadat hij eerst een voorwerp van vermaak voor zijn vijanden was geweest (zoals ook Jezus werd bespot voordat Hij stierf). Simson moest hen vermaken door middel van muziek en zang. Het 'spel' (vgl. Ex. 32:6 Statenvert.) van de mogelijk ook kunstzinnig begaafde Simson, was in werkelijkheid het vóórspel van hun eigen ondergang. In type is het de prelude op het definitieve oordeel in de eindtijd.

Het ging niet slechts om eerherstel voor Simson zelf, maar net zo goed om een confrontatie tussen Dagon, de god van de Filistijnen, en de God van Israël, de levende en waarachtige God. Dagon (mogelijk een korengod), aan wie de Filistijnen hun overwinning op Simson toeschreven (16:23-24), moest hierbij wel het onderspit delven. Toen Simson zich boog met kracht tussen de beide middelste zuilen waarop het gebouw rustte, stortte de afgodstempel in en bedolf de Filistijnen met hun afgoden. Dit thema keert weer terug in 1 Samuël, waar Dagon zich om zo te zeggen moest buigen voor de God van Israël en Hem hulde moest bewijzen. Dagon viel namelijk op zijn gezicht ter aarde vóór de ark des Heren en hij bleek volkomen machteloos te zijn (1 Sam. 5:3-4).

Ere zij onze Heer, die door Zijn dood en opstanding heeft getriomfeerd over alle afgodische machten! De pilaren waartegen Hij 'leunde', waren de balken van het kruis. Maar door datzelfde kruis heeft Hij 'de overheden en machten ontwapend

en openlijk tentoongesteld en zo over hen gezegevierd' (Kol. 2:15). Hij heeft een geweldige overwinning behaald en eens zal elke knie zich voor Hem buigen en elke tong belijden dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God de Vader (Fil. 2:8-11).

BIBLIOGRAFIE

- Barber, C.J., *Judges: A Narrative of God's Power*, Neptune, New Jersey 1990.
- Bruce, F.F., *Judges*, in 'New Bible Commentary', Leicester 1970.
- Daalen, A.G. van., *Simson verwijst*, in 'Geen koning in die dagen', Baarn 1982.
- Goslinga, C.J., *Het boek der Richteren*, in 'Korte Verklaring', Kampen z.j.
- Inrig, G., *Gottes Kraft reicht weiter, ein Gang durch das Buch der Richter*, Dillenburg 1982.
- Keil, C.F. and Delitzsch, F., *The Book of Judges*, Grand Rapids 1980.
- Kelly, W., *Lectures on the book of Judges*, London 1945.
- Oeveren, B. van, *Richteren*, in 'Tekst voor tekst', 's-Gravenhage 1987.
- Oosterhoff, B.J., *Het boek Richteren*, in 'Bijbel met verklarende kanttekeningen', Baarn z.j.
- Rossier, H., *Opwekkingen, beschouwing over het boek Richteren*, 's-Gravenhage z.j.

Andere werken van dezelfde auteur:

Abba, Vader

De rijkdommen van Gods Vadernaam

De profeet Elisa

Bijbelstudies over het leven en de wonderen van Elisa

Strijd de goede strijd van het geloof

Een plaatsbepaling in de geestelijke strijd

Ontmoetingen bij de Bron

Bronnen in de Boeken van Mozes en hun betekenis

Zalig!!

Over de 'zaligsprekingen' in het Boek Openbaring

Beloften voor overwinnaars

Veertien beloften van Christus in Openbaring 2 en 3

De Maaltijd van de Heer

Het Avondmaal in Bijbels perspectief

*Verkrijgbaar bij de christelijke boekhandel,
of bij het distributieadres:
Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn.*